

П'ять поширених запитань із соцмереж щодо закупівель: документи уповноваженої, закупівля газу, закупівлі за Особливостями

Щоденно замовники й учасники сфери публічних закупівель допомагають одне одному в таких соцмережах та месенджерах, як [Viber](#), [Telegram](#) та [Facebook](#). Тож, ми зібрали п'ять найпоширеніших запитань у соцмережах «Радника в сфері державних закупівель».

Питання № 1. ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“» прислало новий алгоритм дій, згідно з яким нам потрібно провести відкриті торги з особливостями, але ж вони пропонують договір тільки на три місяці, а ми повинні оголошувати закупівлю згідно з планом на рік. То яка тоді буде сума договору, якщо закупівля на рік?

Відповідь. Відповідно до пункту 14 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабміну [від 12.10.2022 № 1178](#) (далі — Особливості), закупівля здійснюється замовником на підставі наявної потреби або в разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон).

Водночас вимоги проводити закупівлю одноразово за потребою на весь рік не було в Законі, немає її і в Особливостях. Головне, не уникати процедури закупівлі, оскільки як у Законі, так і в пункті 6 Особливостей визначено, що замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі.

Під час планування закупівель на наступний рік замовнику потрібно оцінити в цілому планову потребу і визначити відповідний вид закупівлі. Здійснити закупівлю потрібного товару можна, провівши декілька окремих процедур, але при цьому за визначеним (річним) типом процедури закупівлі.

Приклад

*Якщо у вас по плану за певним кодом ДК **на рік** планується здійснення закупівлі товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, то такі закупівлі замовник повинен провести шляхом застосування відкритих торгів з особливостями та / або шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару, навіть якщо буде проводити ці закупівлі, поділивши на окремі процедури закупівлі з меншими сумами на різні періоди постачання.*

Подібний підхід ми розписували в статті [**«Відповіді на чотири гарячі запитання щодо договірних зобов'язань з ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“»**](#).

Отже, якщо за очікуваною вартістю потрібного обсягу газу на рік визначили, що потрібно провести відкриті торги, то замовник може провести відкриті торги на окремі обсяги на різні періоди постачання. Уникнення процедури закупівлі немає — і це головне.

Раніше через коливання цін на газ на вільному ринку замовники проводили відкриті торги на постачання газу в першій половині року і потім влітку — на поставки до кінця року, тому що на осінь завжди був шалений ріст цін, а неправомірні додаткові угоди вели до порушень і штрафів.

Спланували, оцінили суму на рік, визначили тип закупівлі (процедури закупівлі), далі можете прийняти рішення про закупівлі частини потрібного обсягу газу на січень — березень за типом закупівлі (процедури закупівлі), **визначеним по річній потребі**. Нагадуємо, що для такої закупівлі річний план має бути на 2023 рік.

Питання № 2. Переможцем відкритих торгів з особливостями був поданий витяг з інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності». У ньому вказано, що було повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення. Відомості щодо кримінального провадження до МВС не надходили. Чи маю я відхилити такого переможця?

Відповідь. При проведенні закупівель після 19.10.2022 замовник, якщо він не є державним замовником у сфері оборони, повинен керуватися Законом з урахуванням Особливостей. За невідхилення тендерних пропозицій, які підлягали відхиленню, чи безпідставне відхилення чекає чималий штраф за статтю 164-14 КУпАП — від 25 500 – 51

000 грн (див. [шпаргалку уповноваженої особи замовника про адміністративну відповідальність](#)).

Відповідно до пункту 44 Особливостей замовник зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію **переможця** процедури закупівлі в разі, коли наявні підстави, визначені статтею 17 Закону (крім пункту 13 частини першої статті 17 Закону).

Відповідно до пунктів 5, 6 частини 1 статті 17 замовник відхиляє тендерну пропозицію, якщо:

5) фізична особа, яка є учасником процедури закупівлі, була **засуджена за кримінальне правопорушення**, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов'язане з хабарництвом та відмиванням коштів), судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку або службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, яка підписала тендерну пропозицію (або уповноважена на підписання договору в разі переговорної процедури закупівлі), була **засуджена за кримінальне правопорушення**, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов'язане з хабарництвом, шахрайством та відмиванням коштів), судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку;

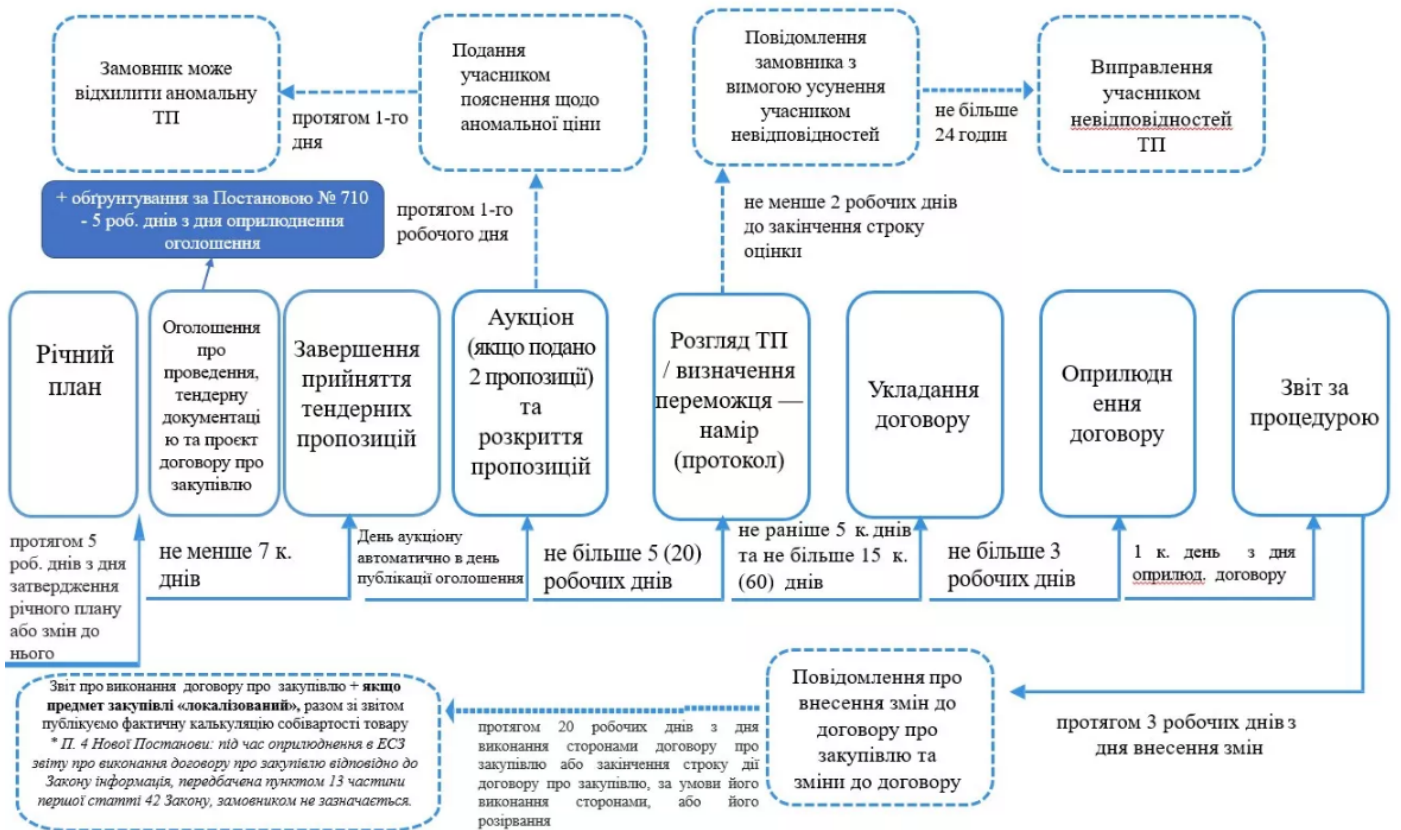
б) службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, яка підписала тендерну пропозицію, **була засуджена за кримінальне правопорушення**, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов'язане з хабарництвом, шахрайством та відмиванням коштів), судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку (пункт 6 частини 1 статті 17 Закону).

У вашому випадку є лише факт повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення. Факту, що особу засуджено, немає, а отже, немає підстав для відхилення тендерної пропозиції.

Питання № 3. Наша організація розташована в Київській області, село було в окупації, під час обстрілу була пошкоджена наша будівля, «повилітали» всі вікна. Тепер хочемо і просимо грошей, щоб відремонтувати та встановити вікна, оскільки починається опалювальний сезон. Не можемо чекати, коли відбудуться торги. Чи можемо ми укласти прямий договір на суму 215 000 грн і обґрунтувати як нагальну потребу?

Відповідь. Хочемо звернути увагу, що за Особливостями строки проведення відкритих торгів та укладення договору про закупівлю [значно скорочено](#). Навіть без виділених

асигнувань вже можна починати відкриті торги. Тому перш за все вам потрібно відповісти на питання, чи дійсно ви не маєте можливості дотриматись законодавчо встановлених строків для проведення відкритих торгів з особливостями?

Пункт 14 Особливостей, зокрема, говорить, що ви можете проводити закупівлю за наявною потребою. Підпунктом 4 пункту 13 Особливостей, зокрема, встановлено, що придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару в разі, **коли існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення закупівлі із застосуванням відкритих торгів та / або електронного каталогу, яка повинна бути документально підтверджена замовником.**

Тож, замовникові варто пам'ятати, що будь-які рішення щодо нагальної закупівлі **мають бути аргументовані та документально підтверджені.**

Тому слід виважено розглядати можливість застосування винятку саме в ситуаціях, **коли існує гостра потреба в закупівлі й одночасно відсутня можливість використовувати відкриті торги з особливостями**, оскільки з об'єктивних причин така потреба має бути задоволена у строк, що є меншим (наприклад, протягом декількох днів

чи умовно тижня), і в будь-якому разі не довшим строку, якого вистачить для проведення відкритих торгів за особливостями.

Питання № 4. Чи можна укласти прямі договори за винятками відповідно до пункту 13 Особливостей, зокрема у разі відсутності конкуренції з технічних причин, у січні 2023 року, коли буде кошторис, з посиланням на статтю 631 ЦКУ? Чи потрібно укласти договір у грудні цього року на 2023 рік?

Пунктом 14 Особливостей встановлено, що закупівля відповідно до цих особливостей здійснюється замовником на підставі наявної потреби або в разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону.

Застосування положень частини третьої статті 631 Цивільного кодексу України є можливим у договорах про закупівлю товарів, робіт або послуг, що можуть бути надані (поставлені / виконані) тільки певним суб'єктом. Така позиція неодноразово викладалася у відповідях Мінекономіки на запити щодо застосування положень частини 3 статті 631 ЦКУ навіть при проведенні переговорних процедур закупівель у разі наявності умов, визначених пунктом 2 частини другої статті 40 Закону.

Враховуючи зазначене та положення бюджетного законодавства, зокрема Бюджетного кодексу, замовник може прийняти рішення про укладення прямого договору відповідно до абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей у січні 2023 року після взяття на облік Казначейством кошторису (плану використання бюджетних коштів), оскільки наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 передбачає реєстрацію бюджетних зобов'язань за договорами, укладеними без ЕСЗ, в органах Казначейства протягом 7 робочих днів з дати підписання договору.

Пам'ятайте: відсутність конкуренції з технічних причин повинна бути документально підтверджена замовником.

До речі, у публікації «[Стаття 631 ЦКУ в публічних закупівлях: в яких випадках \(не\) можна використовувати замовникові](#)» приділено увагу застосуванню цієї норми ЦКУ, а про те, як зареєструвати бюджетні зобов'язання в органах Казначейства, ви можете прочитати у статті «[Реєстрація бюджетних зобов'язань у період воєнного стану](#)».

Питання № 5. Підкажіть, будь ласка, чи потрібно

вносити зміни в Положення про УО після прийняття Особливостей?

Відповідь. Усе залежить від того, що саме у вас викладено в існуючому положенні про уповноважену особу (не за постановою Кабміну [від 28.02.2022 № 169](#), а саме в положенні про уповноважену особу на виконання вимог Закону).

Усі замовники, окрім державних замовників у сфері оборони, повернулися до закупівель за Законом, лише тепер з урахуванням Особливостей.

Якщо в Положенні про уповноважену особу та / або наказі (чи іншому розпорядчому рішенні замовника) про призначення уповноваженої особи та її функціональні обов'язки прописано про здійснення закупівель відповідно до чинного законодавства в цілому, тобто зобов'язано керуватись у своїй діяльності як Законом, так і іншими нормативно-правовими актами, що регулюють сферу публічних закупівель, то зміни до такого положення та наказу робити не обов'язково.

Якщо, наприклад, конкретна особа була визначена як уповноважена особа для проведення спрощених закупівель згідно з Законом, а зараз виникла потреба, щоб вона проводила відкриті торги за Особливостями, то в такому разі доцільно внести відповідні зміни. Також потрібно вносити зміни до Положення про УО, якщо замовник планує проводити спрощені закупівлі відповідно до [наказу ДП «Прозорро» від 20.10.2022 № 25](#).

Тому потрібно ретельно вивчити існуюче Положення про уповноважену особу та інші розпорядчі документи щодо здійснення закупівель у замовника, проаналізувати їх на відповідність чинному законодавству і лише потім приймати рішення про потребу внесення змін до них або навпаки.

До того ж у статті [«Набули чинності Особливості: вносити зміни до Положення про уповноважену особу? Призначити наново уповноважену?»](#) ми навели такі приклади документів:

Приклад [наказу про призначення УО для закупівель згідно з Особливостями](#);

Приклад [Положення про уповноважену особу](#);

Приклад [наказу про внесення змін до Положення про уповноважену особу \(у зв'язку з Особливостями\)](#).

Успіхів у здійсненні закупівель! 📄 Додатково переходь за [посиланням](#), щоб завжди бути з нами на зв'язку. Або скануй QR код за допомогою свого смартфона:

Ще більше про нові особливості читайте в таких статтях:

[«Зупиніться! З 19.10.2022 не публікуємо звіт про договір про закупівлю, укладений без використання ЕСЗ згідно з Постановою № 169»;](#)

[«Нормативно-правова база, що зазнала змін з 19.10.2022»;](#)

[«Випадки, коли не застосовуємо Особливості: враховуємо опублікування 18.10.2022 відповідної постанови».](#)